

Een tuin vol vlinders

Vlinders naar je tuin lokken is helemaal niet moeilijk, als je maar kijkt met vlinderogen. Je tuin kan veel meer zijn dan een ‘kroeg’ voor vlinders: met een paar simpele aanpassingen wordt het een heus hotel, waar vlinders hun hele levenscyclus kunnen doorlopen.

TEKST INEKE RADSTAAT M.M.V. DE VLINDERSTICHTING

Wil je een tuin vol vlinders, dan moet je weten wat hun wensen zijn en hoe ze in het leven staan. Vlinders leven van nectar, dat is hun belangrijkste levensbehoefte. Ze hebben een handige roltong, die ze als een rietje in een bloem kunnen stoppen om de nectar te drinken. Het is hun brandstof om te kunnen vliegen en eitjes te leggen. En net als bij mensen geldt: hun smaken verschillen. Dus hoe meer verschillende nectarplanten je in je tuin plant, hoe meer vlinders zich laten zien. Zo zijn oranjetipjes bijna altijd op pinksterbloemen te vinden, terwijl landkaartjes meer van schermbloemen houden. Net als in de natuur heeft iedere plant zijn eigen groeiplaats: op kalkrijke grond groeien andere planten dan op klei. Kies daarom voor planten die ‘horen’ bij de grond in je tuin. Wil je bij-

voorbeeld veel verschillende (wilde) planten in de tuin, breng dan bijvoorbeeld reliëf aan, zodat er verschillende omstandigheden ontstaan waar planten kunnen groeien.

Voorjaarsvlinders

Ook iets om te onthouden: vlinders leven van zonne-energie; het zijn namelijk koudbloedige dieren. Nectarplanten die in de schaduw staan, zullen ze daarom niet snel bezoeken. Eigenlijk houden ze van dezelfde plekken als wij mensen: uit de wind en in de zon. De ideale temperatuur voor vlinders is 30°C. Dat is het hier in Nederland natuurlijk maar zelden; daarom gebruiken vlinders hun vleugels als zonnepaneel, waardoor alle warmte zich op het lijf concentreert.

De meeste vlinders overleven de winter als eitje, rups of pop. Ze zoeken beschutting in het gras, tussen de beplanting of onder afgevallen blad. De ontwikkeling gaat verder als het voorjaar zich aandient. Maar een paar opportunisten brengen de winter door als vlinder: de kleine vos, de dagpauwoog, de gehakelde aurelia, de citroenvlinder en het landkaartje. Een schuurtje of een beschutte overkapping is een prima overwinteringsplek.

Lopend buffet

In de zomer is de keuze aan bloeiende planten eindeloos. Je tuin in een zomers vlinderparadijs omtoveren kan dan ook op heel veel manieren: vlinderstruik, verbena (ijzerhard)lavendel en kattenkruid zijn maar enkele van de vele mogelijkheden. Vlinders en bijen zijn ook gek op bloeiende kruidenhoekjes met rozemarijn, lavendel, kattenkruid, marjolein, tijm, of venkel. Op de website van De Vlinderstichting staat een vlinderplanten top 50, gesorteerd op kleur. In het najaar gaan vlinders in rust. Maar voordat ze dat doen, zorgen ze ervoor dat ze veel voedsel opslaan. En daarom zijn

najaarsbloeiers van belang voor vlinders! Op asters en hemelsleutel (sedum) kan het een drukte van belang zijn. Sommige vlinders gaan met een volle buik op weg naar het warmere zuiden, andere vlinders houden hier hun ‘winterslaap’.

Kieskeurige eters

Daar waar vlinders talloze verschillende bloemen bezoeken, is hun kroost wat minder flexibel. Rupsen zijn kieskeurige eters, die soms maar één soort plant lusten. Die plant noemen we de waardplant. Iedere soort heeft zo zijn eigen voorkeur, zoals brandnetels en gras- of klaversoorten. Ook sommige tuinplanten zijn goede waardplanten, bijvoorbeeld klimop of hulst. Al is de tuin ook nog zo geschikt als kroeg voor vlinders en als kraamkamer voor rupsen, eitjes, rupsen en poppen moeten ook de Hollandse winter overleven. Laat dan ook voldoende planten staan: ‘grote’ onderhoudsbeurten in voor- en najaar zijn niet nodig. In een natuurvriendelijke tuin kun je beter lichtjes bijsturen: hier en daar planten uittrekken die zich te sterk uitbreiden, of juist andere soorten bijplanten voor meer variatie.

Vlinderplanten Top 10

Een goede vlindertuin bloeit in verschillende seizoenen en biedt nectar van lente tot herfst. En daar profiteren ook bijen en andere insecten van. Met de volgende tien planten komt je tuin echt tot leven:

- **Vlinderstruik** (*Buddleja*)
- **Ijzerhard** (*Verbena bonariensis*)
- **Beemdkroon** (*Knautia arvensis*)
- **Damastbloem** (*Hesperis matronalis*)
- **Hemelsleutel** (*Sedum spectabile*)
- **Herfstaster** (*Aster novi-belgii*)
- **Koninginnenkruid** (*Eupatorium purpureum*)
- **Lavendel** (*Lavandula*)
- **Vaste muurbloem** (*Erysimum*)
- **Enkelbloemige afrikaantjes** (*Tagetes*)

Bescherm onze vlinders

In Nederland hebben veel vlinders het zwaar. De Vlinderstichting doet er alles aan om de vlinders in Nederland te beschermen. Dat is hard nodig. Want veel bedreigde vlindersoorten in kleine leefgebiedjes balanceren op de rand van uitsterven. Meer weten? Kijk op www.vlinderstichting.nl.

1. Boomblauwtje op haar waardplant klimop
2. Kleine vossen op vlinderstruik
3. Landkaartjes op guldenroede
4. Een cadeautje in de tuin: de koninginnenpage

1. Katjes bloeien in het voorjaar en zijn dan een belangrijke voedselbron voor veel insecten, zoals het kleine geaderd witje
2. Atalanta op koninginnenkruid
3. De kolibrievlinder heeft een hele lange tong en drinkt daarmee nectar uit bloemen

5 Tips voor meer vlinders in de tuin

1 Brandnetels zijn voedsel voor heel veel rupsen. Rupsen van de kleine vos, dagpauwoog, landkaartje, gehakkelde aurelia en atalanta leven uitsluitend van grote brandnetel. Laat ze dus staan in een onopvallend half zonnig hoekje. Om de brandnetel tot één pol te beperken kun je hem in een emmer in de grond planten.

2 Uitgebloeide planten kun je het beste (deels) laten staan. Ze vormen een overwinteringsplek voor veel insecten. Knip de afgestorven delen pas laat in het voorjaar weg, als de insecten uit hun winterrust zijn ontwaakt.

3 Zorg voor wintergroen. Hoewel het een uitdaging is zoveel mogelijk nectarplanten in de tuin te zetten, is ook wintergroen belangrijk. Deze leveren misschien geen voedsel, maar bieden wel de broodnodige beschutting voor insecten, egels en vogels.

4 Klimop biedt twee voor de prijs van één. Sommige planten hebben een dubbelfunctie. Klimop biedt nectar

in het najaar: vele vlinders, bijen, zweefvliegen en andere insecten zijn er dan te vinden. In de zomer biedt klimop ook nog voedsel voor de rups van het boomblauwtje, die zich te goed doet aan het blad.

5 Lees je in. Om je te helpen bij het kiezen van de juiste planten is de website www.uwtuinvolvlinders.nl een aanrader. Het zoekt, aan de hand van uw gegevens, uit welke planten het meest geschikt zijn voor je tuin. Nog veel meer tips voor een vlindervriendelijke tuin staan in het boekje Vlinders in de tuin. Voor slechts €11,50 te bestellen bij De Vlinderstichting.

Tel je tuinvlinders

Wist je dat er wel vijf tot tien soorten vlinders in een gemiddelde tuin leven? Tijdens de Landelijke Tuinvlindertelling op 2, 3 en 4 augustus van De Vlinderstichting kan je de vlinders in je tuin in kaart brengen. Kijk op www.vlindermee.nl om te zien hoe het werkt, download het telformulier en doe mee!

